

Eindhovensche Golf

Vogels

Alle vogelgeluiden op de EG zijn een groot genot voor de golfers. Het geroffel van de spechten en het getsjilp, gezang, gemiauw en gepiep van alle andere vogels omlijsten dagelijks ons golfspel. Vooral in het voorjaar, maar eigenlijk het hele jaar door. Elk jaar wordt door de Vogelwerkgroep de Kempen een vogeltelling gedaan. De laatste keer zijn 'onze' vogels geteld op 15 juni 2023 van 19.39 uur – 23.24 uur, door Gerben Helmes, Geurt Jan van Ek, Peter Simon, Albert Sprengers van de Vogelwerkgroep, en Paul van Beveren, lid van de EG. Dit jaar hebben zij 39 soorten geteld, vorig jaar waren dit er 51. Gerben Helmes geeft als mogelijke reden dat er dit jaar minder vogels zijn geteld dan vorig jaar, dat deze telling een beetje laat was in het seizoen. Hij had meerdere soorten verwacht. Jan Schutjes van IVN heeft naast deze vogels ook een aantal roofvogels in kaart gebracht.

'Ter lering ende vermaak' heeft de GEO/duurzaamheidscommissie bij de, dit jaar getelde, vogels wat bijzonderheden verzameld (Vogelbescherming NL) en natuurlijk, waar beschikbaar, een foto geplaatst. Bij volgende tellingen zullen we de lijst indien nodig aanpassen. We hopen dat u nu meer vogels zult herkennen tijdens uw rondje golf en hiervan zult kunnen genieten.

De foto's zijn van Floris de Boer, Gerben Helmes.

Voor u bij elkaar verzameld door Cecilia van der Zeeuw

<i>Soort</i>	<i>N=</i> <i>15-6-23</i>	<i>Bijzonderheden</i> <i>Informatie van Vogelbescherming NL en</i> <i>van vogelwerkgroep de Kempen.</i>	<i>Foto</i>
Blauwe Reiger	1	Wit en grijs met een geel/oranje ‘dolk’ snavel. Staat hoog op de poten. Eet vooral vis, maar ook mollen, muizen en grote insecten zoals sprinkhanen. Trekvogel naar Zuid-Engeland en Frankrijk. In NL overwintert de blauwe reiger uit Scandinavië en Duitsland.	
Boomklever	1	Hele bovenlijf blauw, onderlijf oranje/roestbruin, met spitse, dunne snavel. Maakt nest in holletje van een boom en metselt met modder de ingang precies de goede maat. Loopt tegen de bast omhoog en omlaag en zingt met luide fluittonen. Eet insecten, zaden en noten. Is standvogel en blijft in eigen territorium.	
Boomkruiper	1	Bruin gevlekt met wit onderlijf en spitse, omlaag gebogen snavel. Kruipt spiraalsgewijs omhoog tegen een boom en eet insecten uit de bast. Hoge zang, licht met trillers. Is niet kieskeurig bij de keuze van nest. Eet insecten, larven, spinnen. In NL standvogel.	

Buizerd		<i>Zien we vaak rondcirkelen boven holes 9, 10, 18.</i> Roofvogel uit de familie van de havikachtigen. Komt veel voor in NL. Erg gevarieerd van kleur. Als deze vogel rondcirkelt worden de vleugels in een soort V gehouden. Vliegt met snelle, ondiepe en wat stijve slagen. Eet kleine zoogdieren maar ook jonge vogels, konijnen, rupsen en kevers. Buizerdpaar is monogaam iig voor meerdere seizoenen. Groot nest ('de horst') boven in bomen. In de winter zijn er ook buizerds uit noordelijke gebieden. Kan 25-26 jaar oud worden. In NL over het algemeen standvogel.	
Eend, kraakeend	1	Mannetje en vrouwtje verschillend van kleur. Mannetje is bruingrijs met een mooie tekening, een zwart achterlijf en een grijze snavel. Vrouwtje is meer goudbruin met een oranje snavel. Een van de herkenningspunten is de witte spiegel (zie foto). Toename laatste decennia. Trekvogel.	
Eend, kuifeend	1	Mannetje zwart met witte flanken, vrouwtje overwegend bruin met lichtere flanken. Beiden hebben een kuif. Overwegend trekvogel.	

Eend, wilde eend	4	Witgrijs en zwart met een groene kop en gekrulde staartveren. Vrouwtje is onopvallender bruin maar beiden hebben een blauwe 'spiegel' met een witte rand in hun vleugels. Is in NL vooral standvogel.	
Gans, Grote Canadese gans	2	Grote bruingrijze gans met zwarte hals en kop, met witte halsvlek. In NL leeft deze gans jaarrond.	
Gans, Nijlgans	1	Grijsbruin en roodbruin van kleur. In NL standvogel. Heeft meerdere broedsels per jaar, tot in de winter, daardoor een grote toename in aantal. Komt tegenwoordig algemeen voor in Brabant.	
Gekraagde Roodstaart	1	Mannetje heeft oranje borst en zwarte keel, wit voorhoofd en grijze mantel. Vrouwtje is helemaal licht grijsbruin met een lichte buik. Beiden hebben een roestrode staart. Eet insecten en bessen. Trekt in de winter naar de Sahel.	

Grauwe Vliegenvanger	1	Dof grijs met witachtig onderlijf. Eet m.n. vliegende insecten, maar ook kevers, spinnen en bessen. Zit op een uitkijkpost, vangt hier vanuit een insect en keert dan terug naar uitkijkpost. Lange afstand trekker naar zuid Sahara en West-Afrika. Staat op de rode lijst van kwetsbare broedvogels in NL.	
Grote Lijster	1	Is groter, bleker dan de zanglijster en de vlekken in het onderlijf zijn ronder. De onderkant van de vleugels zijn licht. Zang lijkt op de merel, maar luider en eenvoudiger. Broedt hoog in de bomen. Eet vooral regenwormen, maar ook slakken, kevers, bessen en zaden. Staat op de rode lijst van kwetsbare broedvogels in NL.	
Havik		Haviknest Krachtige roofvogel. Ongeveer even groot als een buizerd, 50-60 cm. Vrouwtjes zijn groter dan mannetjes. Donkergrijs van boven en lichtgrijze buik. Afgeronde staart en lange puntige vleugels, spanwijdte 1 meter. Nest hoog	

		in een boom, wordt meerdere keren gebruikt. Eet vogels en knaagdieren. Beslaat een gebied van honderden hectaren voor voedsel. Kan 80 km per uur halen bij het naar beneden duiken naar een prooi. Jonge haviken vinden in de buurt (18km) een eigen territorium, voor de rest van hun leven. De havik neemt in aantal toe in NL. Standvogel.	
Houtduif	4	Grootste duif in NL. Grijs met roze borst en witte vlek in nek en witte streep op vleugels. Bij het vliegen klappen de vleugels boven en onder tegen elkaar, dat hoor je. Eet voornamelijk plantaardig materiaal, zoals zaden, knoppen en bladeren. Broedt het hele jaar door, zolang het weer het toelaat. Standvogel.	
Houtsnip	1	Unieke steltloper omdat hij in het bos leeft. Perfecte bruine camouflage met een 'tekening' van dorre blaadjes. Brede, opvallende dwarsbanden op kruin. Lange snavel, korte poten en brede, afgeronde vleugels. Opvallend grote, donkere ogen.	

		Vliegt bij verstoring klepperend op vanaf de bosbodem. Mannetje paart met meerdere vrouwtjes, en alleen vrouwtje zorgt voor de jongen. Eet regenwormen, maar ook insecten zoals kevers, oorkruiers, duizendpoten, spinnen, naaktslakken, bloedzuigers, pissebedden. Trekvogel naar Zuid-West Europa.	
Knobbelzwaan	2	Geheel wit verenkleed. Poten zwart of vleeskleurig. Brede, platte, oranje snavel. Mannetje heeft een grote zwarte knobbel boven de snavelbasis. Opvallend geluid van vleugels. Beide partners trouw voor het leven.	
Koekoek	1	Spitse vleugels en een lange staart. Vliegt met een snelle vleugelslag waarbij de vleugels nauwelijks boven het lichaam uitkomen. Mannetje is blauwgrijs, vrouwtje grijs of bruin. Mannetje roept "<i>koe-koe</i>", vrouwtje maakt een soort trillergeluid. Eet grotendeels rupsen en insecten, ook eieren van andere vogels. Legt ei in (vaak meerdere) nesten van andere vogels, vrouwtje kiest van welke 'waardvogel'. Vrouwtje haalt ei van waardvogel uit het nest en legt daar haar eigen ei in. Koekoeksjong werkt eieren en	

		kuikens uit het nest en wordt gevoed door de, vaak veel kleinere, waardvogel. Staat in NL op de lijst van kwetsbare vogels, aantal neemt af.	
Kokmeeuw	1	Kleine meeuw. Lichtgrijs en wit, met zwarte/ chocolade bruine kop. Kolonievogel en monogaam. Eet vooral dierlijk voedsel, regenwormen, vis, insecten, mollusken maar ook afval, zoals brood. Trekvogel (naar Spanje, West-Afrika), in NL overwinteren kokmeeuwen uit Scandinavië/ Baltische Staten.	
Meerkoet	3	Roetgrijs, met zwarte kop met spitse witte snavel en witte bles. Broedt in oevervegetatie van zoet water. Bewaakt broedsel en territorium heftig. Eet vooral waterplanten, maar ook waterdieren, zoals slakken en visjes én gras. Duikt naar voedsel. Door lucht in verenkleed moeite om onder water te komen, met een soort sprongetje bij het duiken en zet zich met poten af. Komt dan weer boven als een grote dobber. Stand én trekvogel (Spanje en Portugal).	
Mees, Koolmees	1	Een van de meest algemene en veel voorkomende broedvogel in NL.	

		Onderzijde geel met zwarte middenstreep, kop glanzend zwart met grote witte wang en mosgroene bovenzijde met witte vleugelstreep en blauwgrijze vleugel. De zwarte middenstreep op de buik en borst is bij mannetje breder dan bij vrouwtje. Maakt nest en broedt in boomholtes en nestkasten. Eet rupsen en andere kleine insecten, beukennotjes en andere zaden. Standvogel. Koolmezen uit Scandinavië en Oost-Europa overwinteren in NL.	
Mees, Kuifmees	1	Komt bijna alleen voor in Europa. Bovendelen bruin en onderdelen vuilwit. Markante zwart-witte koptekening en opvallende spitse, driehoekige kuif die kan worden opgezet. Mannetje en vrouwtje gelijk. Leeft en broedt in naaldbossen, hakt nest uit dode berkenboom. Eet insecten en andere ongewervelden, in de winter ook zaden van naaldbomen, en andere bomen en bessen van meidoorn en lijsterbes. Vijand is de specht. Standvogel.	

Mees, Pimpelmees	1	Blauw 'petje', gele borst, smalle, zwarte oogstreep, zwartblauwe kinvlek en blauwachtige vleugels. Mannetje helderder van kleur dan vrouwtje. Broedt in boomholtes en nestkasten. Eet insecten, larven, spinnen en in de winter ook zaden en pinda's. Kan bungelen aan dunste twijgje. Aantal neemt toe, door meer oude bossen. Standvogel, sommige gaan richting België en Frankrijk.	
Mees, Staartmees	1	'Bolletje met staart'. 13-15 cm, inclusief staart van 7-9 cm. Heeft lichte onderdelen en witte kop met brede zwarte zijkruintrepen die samenkomen op de donkere rug. Staart is donker en langer dan het lijfje. De aanzet van de vleugels is roodbruin van kleur. Maakt een prachtig bolvormig nest van korstmossen. Eet kleine insecten en rupsen en zaden. Standvogel. Trekken 's winters in groepjes rond, vaak met andere mezensoorten.	
Merel	4	Meest algemene, bekende en talrijke broedvogel in NL.	

		Mannetje is helemaal zwart, vrouwtje bruiner met spikkels. Alleen het mannetje zingt, prachtig boven in de top van een boom. Eet wormen, insecten, boomdiertjes en fruit. Meestal standvogel.	
Roodborst	3	Klein bruin vogeltje met opvallende oranjerode borst en lichte buik. Mannetje en vrouwtje zien er hetzelfde uit. Zang waterig en vlug, hele toonladders. Zijn solitair buiten de broedperiode om, heeft een eigen territorium. Eet insecten, spinnen en andere kleine diertjes en bessen en zaden.	
Specht, Grote Bonte Specht	7	Meest voorkomende specht in NL. Zwart-wit met een rode 'broek'. Mannetje heeft rode vlek op het achterhoofd. In vlucht vallen de grote witte schoudervlekken op. Maakt jaarlijks een nieuwe nestholte. Vrouwtje en mannetje zorgen beiden voor de eitjes en de jongen. Eet in voorjaar en zomer insecten, in de winter zaden van sparren- en dennenkegels. Eet ook wel eieren en jongen van andere vogels. Standvogel.	

Specht, Middelste Bonte Specht	1	Is zeldzaamste specht in vergelijking tot de kleine en grote bonte specht, maar in NL in opmars. Kleiner dan de grote bonte specht. Gezicht wit met een rode pet. Zalmroze 'broek', flankstreepjes en zwart-witte vleugels met grote witte schoudervlek. Hakt nestholte uit oud loofhout en hergebruikt dit. (geluid veel zachter dan geroffel) Vrouwtje en mannetje roffelt, hoog in een boom op een dode tak, om territorium af te baken, om aan te geven op zoek te zijn naar een partner en om paarband te verstevigen. Tussen snavel en hersenen zit een soort schokdemper die de lage frequentie trillingen absorbeert. Middelste bonte specht roffelt zelden en dan 2 of 3 keer achter elkaar. Eet insecten, rupsen, bessen en noten. Standvogel.	
Specht, Zwarte Specht		Grote zwarte vogel met rode kruin. Ongeveer even groot als een zwarte kraai. Leeft voornamelijk solitair en vliegt snel weg bij nadering. Een echt schuwe vogel. Hakt elk jaar een nieuw nest, meestal in een oude beuk. Oude nesten worden in gebruik genomen door andere	

		vogels en zoogdieren. Eet houtmieren, maar ook larven van kevers uit de boomschors. Standvogel	
Spreeuw	3	Zwart met paarsgroene gloed en witte spikkels. Leeft in groepen en is dan zeer luidruchtig. Komt veel voor in NL. Eet vooral insecten en larven uit het gras (en is dus natuurlijke bestrijder van emelten en engerlingen op een golfbaan), in de winter bessen en fruit. Een deel trekt weg in de winter, maar dan komen er spreeuwen uit noordelijke gebieden weer hier overwinteren. Staat op de oranje lijst, d.w.z. dat hun aantal afneemt.	
Tjiftjaf	1	Klein bruingeelgroen vogeltje. Roept zijn eigen naam 'tjiftjaf'. Maakt nest dicht bij de grond. Eet insecten, larven, bessen en zaden. Kan insecten vangen in de lucht. Trekt einde zomer weg naar Spanje, Portugal of Noord Afrika.	
Valk Boomvalk		Kleine valk met lange, spitse vleugels en korte staart. Blauwgrijs van boven en een roodbruine broek. Opvallend witte wangen en zwarte kopkap. Bouwt zelf geen nest, maar gebruikt oud nest van andere vogels. Vangt vliegende	

		prooidieren, zoals (zang) vogels en libellen. Aantal is sterk afgenomen afgelopen jaren, staat op rode lijst van kwetsbare vogels in NL. Trekvogel, die overwintert in Afrika.	
Valk Torenvalk		Een van de kleinste roofvogels. Komt veel voor in NL. Roodbruine rug, mannetje heeft grijze kop en grijze staart, vrouwtje helemaal roodbruine bovenzijde. Eet muizen en andere prooien van de grond. Bouwt zelf geen nest, maar gebruikt oud nest van andere vogels. Bidden: een torenvalk kan vliegend stilstaan. Staat op de rode lijst van kwetsbare vogels in NL. In NL vooral standvogel.	
Vink	2	Mannetje heeft een blauwgrijs 'petje' en oranje- en roodborst en wangen. Vrouwtje minder opvallend, maar beiden hebben twee witte vleugelstrepen. Eet zaden en zachte plantdelen. In het broedseizoen ook insecten. Meesten zijn standvogel, maar er wordt ook, korte afstand, getrokken zuidwaarts.	
Winterkoning	1	Een van de meest voorkomende broedvogels in NL. Heel klein, 9-10cm en	

		herkenbaar aan karakteristiek opstaande staart. Zang luid (tot 90 db), en helder met trillers, hoog in een boom. Het mannetje maakt meerdere nesten laag bij de grond en een vrouwtje kiest. Als het vrouwtje op de eieren zit probeert het mannetje nog een vrouwtje te lokken naar een van zijn andere nestjes. Hij zorgt voor voedsel voor al zijn nazaten. Eten kleine insecten, rupsen, spinnen, larven en zaadjes. Standvogel.	
Witte Kwikstaart	1	Zwart wit met witte vleugelstrepen en zwarte keel. Lange staart die steeds heen en weer wordt bewogen. Vangt muggen, vliegen, libellen, vlinders en hun larven, rennend over de grond. Staat op de oranje lijst van kwetsbare vogels in NL. Trekt in de winter meestal naar Marokko.	
Zanglijster	4	Egaal bruine vogel met licht onderlijf met bruine pijlpuntige vlekken. Luide zang met pauzes en herhalingen. Eet regenwormen, insecten, duizendpoten, pissebedden, slakken (breekt deze op dezelfde plek open 'smidse') en fruit.	

		Trekt 's winters weg naar Frankrijk, Spanje, en in NL zijn er dan vaak zanglijsters uit noordelijke gebieden.	
Zwarte Kraai	3	Helemaal zwart (ook snavel en poten). Lijkt op kauw (zilvergrijze kop), en roek (zilvergrijze snavelbasis) en raaf (groter en groen/blauw/paarse glans), maar ook verschillend. Sociaal dier, buiten broedseizoen in groepen. Alleseter, kadavers, kuikens en zwerfafval, insecten, zaden en noten.	
Zwartkop	1	Klein zandbruin vogeltje, ongeveer even groot als een koolmeesje. Mannetje heeft een zwarte 'pet' en is verder grijsbruin. Het vrouwtje is wat goudkleuriger, heeft een bruine 'pet' en licht bruingrijze veren. Zingt met luide heldere, hoge tonen, Broedt in een komvormig nestje laag bij de grond. Trekken einde van de zomer naar Zuid-Engeland, Spanje of Portugal.	

Telling in kilometerhok 51-55-52 - Valkenswaard, Noord-Brabant

Resultaten 15 jun 2023 van 19:39 t/m 23:24 [kmhok](#) teller: Gerben Helmes

Telling

Grote Canadese Gans	2	Meerkoet	3	Zwarte Kraai	3	Spreeuw	3
Grauwe Gans	2	Fuut	1	Kuifmees	1	Zanglijster	4
Knobbelzwaan	2	Scholekster	1	Pimpelmees	1	Grote Lijster	1
Nijlgans	✓	Houtsnip	1	Koolmees	1	Merel	4
Krakeend	1	Kokmeeuw	1	Staartmees	1	Grauwe Vliegenvanger	1
Wilde Eend	4	Blauwe Reiger	1	Tjiftjaf	1	Roodborst	3
Kuifeend	1	Buizerd	1	Zwartkop	1	Gekraagde Roodstaart	1
Gierzwaluw	1	Middelste Bonte Specht	1	Winterkoning	1	Witte Kwikstaart	1
Koekoek	1	Grote Bonte Specht	7	Boomklever	1	Vink	2
Houtduif	4	Gaai	1	Boomkruiper	1		

Groen: bijzonder of onbekend in dit kilometerhok

Oranje: hoog aantal voor deze soort